VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2011. gada 16. jūnijā *

Lieta T-199/08

Ziegler SA, Brisele (Beļģija), ko pārstāv H. L. Lodomess [*J.-L. Lodomez*] un H. Lodomess [*J. Lodomez*], *avocats*,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko sākotnēji pārstāvēja A. Bukē [*A. Bouquet*] un O. Beinē [*O. Beynet*], pēc tam A. Bukē un N. fon Lingens [*N. von Lingen*], pārstāvji,

atbildētāja,

par lūgumu atcelt Komisijas 2008. gada 11. marta Lēmumu C(2008) 926, galīgā redakcija, par procedūru saskaņā ar [EKL] 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu (Lieta COMP/38.543 — Starptautiskie pārcelšanās pakalpojumi), kā arī, pakārtoti, atcelt vai samazināt prasītājai uzlikto naudas sodu.

* Tiesvedības valoda — franču.

šādā sastāvā: tiesneši S. Papasavs [*S. Papasavvas*], kas veic priekšsēdētāja pienākumus, N. Vāls [*N. Wahl*] un A. Ditrihs [*A. Dittrich*] (referents),

sekretāre T. Veilere [*T. Weiler*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 27. aprīļa tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Fakti

A — *Strīda priekšmets*

1 Atbilstoši Komisijas 2008. gada 11. marta Lēmumam C(2008) 926, galīgā redakcija, par procedūru saskaņā ar [EKL] 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu (Lieta COMP/38.543 — Starptautiskie pārcelšanās pakalpojumi) (turpmāk tekstā — "lēmums"), kura kopsavilkums ir publicēts 2009. gada 11. augusta *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV C 188, 16. lpp.), prasītāja, *Ziegler SA*, ir bijusi tādas aizliegtas

vienošanās starptautisko pārcelšanās pakalpojumu tirgū Beļģijā dalībniece, kura attiecās uz tiešu un netiešu cenu noteikšanu, tirgus sadali un manipulāciju ar procedūrām piedāvājumu iesniegšanai. Eiropas Kopienu Komisija norāda, ka aizliegtā vienošanās ir pastāvējusi gandrīz 19 gadus (no 1984. gada oktobra līdz 2003. gada septembrim). Tās dalībnieki ir noteikuši cenas, iesnieguši klientiem viltotas tāmes (t.s. "viltus tāmes") un viens otram atlīdzinājuši par noraidītajiem piedāvājumiem ar finansiālo kompensāciju sistēmas palīdzību (turpmāk tekstā — "komisijas maksa").

B — *Prasītāja*

2 Prasītāja tika nodibināta 1908. gadā ar nosaukumu *Transports internationaux, Ziegler et Cie*. Kopš 1981. gada tās nosaukums ir *Ziegler*, un 1983. gadā tā kļuva par akciju sabiedrību. Līdz 2003. gada decembrim pārcelšanās [pakalpojumi] veidoja vienu no prasītājas nodaļām. 2003. gada 11. decembrī *Ziegler* "Pārcelšanās" nodaļa tika nodota sabiedrībai *Euro Time*, kas ietilpst *Ziegler* grupā un kuras nosaukums tika mainīts uz *Ziegler Relocation SA*.

3 *Ziegler* ir ģimenes uzņēmums, kas pieder fiziskām personām, kuras visas ir uzņēmuma dibinātāju lejupējie [radinieki], un divām holdinga sabiedrībām, kas arī ir saistītas ar Cīgleru [*Ziegler*] ģimeni.

4 2006. gada 31. decembrī slēgtā finanšu gada laikā *Ziegler* pašas apgrozījums bija EUR 124 miljoni, un konsolidētais apgrozījums kopā ar tās meitas sabiedrībām — EUR 244 420 326. Savā interneta vietnē tā sevi raksturo kā holdinga sabiedrību, kas ir apjomīga Eiropas loģistikas tīkla (kas tiek apzīmēts kā "grupa") priekšgalā, kura apgrozījums ir gandrīz EUR 1,5 miljardi un kurā nodarbinātas vairāk nekā 4 000 personas.

C — *Administratīvais process*

5 Atbilstoši lēmumā teiktajam Komisija procesu uzsāka pēc savas iniciatīvas, jo tās rīcībā bija informācija, kas norādīja uz to, ka dažas Beļģijas sabiedrības, kas darbojās pārcelšanās jomā, piedalās nolīgumos, uz kuriem varēja attiekties EKL 81. pantā paredzētais aizliegums.

6 Tādējādi, pamatojoties uz Padomes 1962. gada 6. februāra Regulas Nr. 17 — Pirmās regulas par [EKL 81.] un [82.] panta īstenošanu (OV 1962, 13, 204. lpp.) 14. panta 3. punktu, 2003. gada septembrī *Allied Arthur Pierre NV*, *Interdean NV*, *Transworld International NV* un *Ziegler* tika veiktas pārbaudes bez iepriekšēja brīdinājuma. Pēc šīm pārbaudēm *Allied Arthur Pierre* iesniedza lūgumu par atbrīvojuma piešķiršanu vai naudas soda samazināšanu atbilstoši Komisijas Paziņojumam par atbrīvojumu no sodanaudas [naudas soda] un sodanaudas [naudas soda] samazināšanu karteļu gadījumos (OV 2002, C 45, 3. lpp.; turpmāk tekstā — "2002. gada paziņojums par sadarbību"). *Allied Arthur Pierre* atzina savu dalību nolīgumos par komisijas maksām un viltus tāmēm, uzskaitīja iesaistītos konkurentus, tostarp vienu konkurentu, par kuru Komisijas dienestiem iepriekš nebija zināms, un iesniedza dokumentus, kuri apstiprināja tās mutvārdu paziņojumus.

7 Atbilstoši Padomes 2002. gada 16. decembra Regulas (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [EKL] 81. un 82. pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 18. pantam pret konkurenci vērstajos nolīgumos iesaistītajiem uzņēmumiem, to konkurentiem, kā arī vienai profesionālajai organizācijai tika nosūtīti vairāki rakstveida informācijas pieprasījumi. 2006. gada 18. oktobrī tika pieņemts un vairākām sabiedrībām nosūtīts paziņojums par iebildumiem. Visi adresāti uz to atbildēja. To pārstāvji, izņemot *Amertranseuro International Holdings Ltd*, *Stichting Administratiekantoor Portielje*, *Team Relocations Ltd* un *Trans Euro Ltd* pārstāvjus, atsaucās uz savām tiesībām uz piekļuvi Komisijas lietas materiālos esošajiem dokumentiem, kuriem varēja piekļūt vienīgi Komisijas telpās. Piekļuve tiem tika piešķirta laikā no 2006. gada 6. līdz 29. novembrim. Uzklausīšana notika 2007. gada 22. martā.

8 2007. gada 6. jūlijā *Allied Arthur Pierre* iesniedza papildu pierādījumus par nolīgumiem par viltus tāmēm un komisijas maksām, kas attiecās uz *Allied Arthur Pierre*, *Interdean* un *Ziegler* kopš 1988. gada. 2007. gada 23. augustā visiem dalībniekiem tika nosūtīts "faktu izklāsts", kurā bija norādīts, ka Komisija ir nodomājusi šos pierādījumus uzmantot pret *Allied Arthur Pierre*, *Interdean* un *Ziegler*. Faktu izklāsta pielikumā Komisija nosūtīja šo pierādījumu kopiju visiem dalībniekiem, un tiem bija iespēja darīt zināmu savu viedokli.

9 2008. gada 11. martā Komisija pieņēma lēmumu.

D — *Lēmums*

10 Komisija apgalvo, ka lēmuma adresāti, tostarp prasītāja, ir bijuši aizliegtas vienošanās starptautisko pārcelšanās pakalpojumu jomā Beļģijā dalībnieki vai ir par to atbildīgi. Aizliegtās vienošanās dalībnieki ir noteikuši cenas, sadalījuši klientus un veikuši manipulācijas ar piedāvājumu iesniegšanu vismaz laikā no 1984. līdz 2003. gadam. Tādējādi tie ir īstenojuši vienotu un turpinātu EKL 81. panta pārkāpumu.

11 Atbilstoši Komisijas teiktajam attiecīgie pakalpojumi ietver gan fizisko personu — privātpersonu vai uzņēmumu vai citu publisku iestāžu darbinieku — īpašuma pārvadāšanu, gan uzņēmumu vai publisko iestāžu īpašuma pārvadāšanu. Šo pārvadājumu raksturiezīme bija tā, ka vai nu to sākumpunkts, vai galamērķis bija Beļģijā. Ņemot vērā arī to, ka attiecīgās starptautiskās pārcelšanās sabiedrības visas atrodas Beļģijā un aizliegtās vienošanās darbības norisinās Beļģijā, Komisija uzskatīja, ka aizliegtās vienošanās ģeogrāfiskais centrs atradās Beļģijā.

12 Aizliegtās vienošanās dalībnieku kopējo apgrozījumu starptautisko pārcelšanās pakalpojumu jomā Beļģijā Komisija novērtēja EUR 41 miljona apmērā attiecībā uz 2002. gadu. Tā kā Komisija šīs nozares lielumu novērtēja aptuveni EUR 83 miljonu apmērā, tad attiecīgo uzņēmumu kopējā tirgus daļa tika noteikta aptuveni 50 %.

13 Komisija norāda, ka aizliegtās vienošanās mērķis bija tostarp noteikt un uzturēt augstas cenas un vienlaicīgi vai secīgi sadalīt tirgu dažādos veidos — tādos kā vienošanās par cenām, vienošanās par tirgus sadali ar viltotu tāmju (viltus tāmes) palīdzību un vienošanās par finansiālām kompensācijām par noraidītiem piedāvājumiem vai atturēšanos iesniegt piedāvājumus (komisijas maksa).

14 Komisija uzskata, ka laikā no 1984. gada līdz 90. gadu sākumam aizliegtās vienošanās pamatā bija tostarp rakstveida vienošanās par cenu noteikšanu. Vienlaicīgi tika ieviestas komisijas maksas un viltus tāmes. Komisijas maksa bija galīgās cenas, kas bija jāmaksā patērētājam, nesaņemot ekvivalentu pakalpojumu, apslēpts elements. Tā bija naudas summa, kura pārcelšanās sabiedrībai, kura bija ieguvusi līguma par starptautisku pārcelšanos slēgšanas tiesības, bija jāmaksā konkurentiem, kuri nebija ieguvuši līguma slēgšanas tiesības, neatkarīgi no tā, vai šie konkurenti arī bija iesnieguši piedāvājumu vai bija no tā atturējušies. Tādējādi runa ir par zināma veida finansiālu kompensāciju pārcelšanās sabiedrībām, kuras nebija ieguvušas līguma slēgšanas tiesības. Aizliegtās vienošanās dalībnieki bija viens otram izrakstījuši rēķinus par komisijas maksām par noraidītajiem piedāvājumiem vai piedāvājumiem, kurus tie bija atturējušies iesniegt, norādīdami fiktīvus pakalpojumus, un šo komisijas maksu summa tika iekļauta klientu rēķinos. Komisija apgalvo, ka šī prakse ir uzskatāma par netiešu cenu noteikšanu starptautiskajiem pārcelšanās pakalpojumiem Beļģijā.

15 Šīs aizliegtās vienošanās dalībnieki sadarbojās arī attiecībā uz viltus tāmju iesniegšanu, kas klientiem, t.i., darba devējiem, kuri apmaksāja pārcelšanās izdevumus, lika

maldīgi domāt, ka viņi varēja izvēlēties atbilstoši kritērijiem, kuru pamatā ir konkurence. Viltus tāme ir fiktīva tāme, ko klientam vai personai, kura pārceļas, iesniedz pārcelšanās sabiedrība, kurai nav nodoma šo pārcelšanos veikt. Lai iesniegtu viltus tāmi, pārcelšanās sabiedrība, kura vēlējās saņemt līguma slēgšanas tiesības (turpmāk tekstā — "pieprasītāja sabiedrība"), noorganizēja, ka iestāde vai uzņēmums vai nu tieši, vai netieši ar tās personas starpniecību, kurai bija jāpārceļas, saņem vairākas tāmes. Šai nolūkā pieprasītāja sabiedrība saviem konkurentiem norādīja cenas, apdrošināšanas likmes un uzglabāšanas izmaksas, kādas tiem bija jānorāda par pakalpojumu. Šī cena, kas bija augstāka par pieprasītājas sabiedrības piedāvāto, tika norādīta viltus tāmē. Saskaņā ar Komisijas teikto, tā kā darba devējs parasti izvēlas pārcelšanās sabiedrību, kura piedāvā viszemāko cenu, tai pašā starptautiskā pārvadāšanā iesaistītās sabiedrības principā zināja iepriekš, kura no tām iegūs tiesības noslēgt līgumu par šo pārcelšanos.

16 Turklāt Komisija norāda, ka pieprasītājas sabiedrības prasītā cena varēja būt augstāka, nekā tā citādi būtu bijusi, jo tajā pašā pārvadāšanā iesaistītās sabiedrības bija iesniegušas viltus tāmes, kurās bija ietverta pieprasītājas sabiedrības norādītā cena. Kā piemēru Komisija lēmuma 233. apsvērumā min *Allied Arthur Pierre* 1997. gada 11. jūlija iekšējo elektronisko vēstuli, kurā norādīts: "Klients ir pieprasījis divas [viltus tāmes], tādējādi mēs varam prasīt augstāku cenu." Tādējādi Komisija apgalvo, ka viltus tāmju iesniegšana klientiem bija manipulēšana ar uzaicinājuma iesniegt piedāvājumus procedūru tādā veidā, ka visos piedāvājumos norādītās cenas bija apzināti augstākas nekā pieprasītājas sabiedrības norādītā cena un katrā ziņā augstākas, nekā tās būtu bijušas konkurences apstākļos.

17 Komisija apgalvo, ka šāda kārtība bija noteikta līdz pat 2003. gadam. Pēc tās domām, šo komplekso darbību mērķis bija viens — noteikt cenas, sadalīt tirgu un tādējādi izkropļot konkurenci.

18 Noslēgumā Komisija pieņēma lēmuma rezolutīvo daļu, kuras 1. pantā noteikts:

"Šādi uzņēmumi pārkāpa [EKL] 81. panta 1. punkta noteikumus, tieši vai netieši nosakot cenas starptautiskajiem pārcelšanās pakalpojumiem Beļģijā, savā starpā sadalot šā tirgus daļu un manipulējot ar piedāvājumu pieteikumu iesniegšanas procedūru šādos periodos:

[..]

j) [*Ziegler*] no 1984. gada 4. oktobra līdz 2003. gada 8. septembrim." [Neoficiāls tulkojums]

19 Līdz ar to lēmuma 2. panta l) punktā Komisija prasītājai uzlika EUR 9,2 miljonu naudas sodu.

20 Aprēķinot naudas sodu apmēru, Komisija lēmumā piemēroja metodoloģiju, kas aprakstīta tās Pamatnostādnēs naudas soda aprēķināšanai, piemērojot Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu (OV 2006, C 210, 2. lpp.; turpmāk tekstā — "2006. gada pamatnostādnes").

21 2009. gada 24. jūlijā Komisija pieņēma Lēmumu C(2009) 5810, galīgā redakcija, ar kuru lēmums tiek grozīts attiecībā uz divu citu šī lēmuma adresātu pārdošanas apjomu.

Process un lietas dalībnieku prasījumi

22 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2008. gada 3. jūnijā, prasītāja cēla šo prasību.

23 Ar 2009. gada 15. janvāra rīkojumu lietā T-199/08 R *Ziegler*/Komisija (Krājumā nav publicēts) Vispārējās tiesas priekšsēdētājs noraidīja prasītājas pieteikumu par pagaidu noregulējumu, kurā tika lūgts apturēt lēmuma 2. panta l) punkta piemērošanu. Ar 2010. gada 30. aprīļa rīkojumu lietā C-113/09 P(R) *Ziegler*/Komisija (Krājumā nav publicēts) Tiesas priekšsēdētājs noraidīja prasītājas apelācijas sūdzību par šo rīkojumu.

24 Pamatojoties uz tiesneša referenta ziņojumu, Vispārējā tiesa (astotā palāta) nolēma uzsākt mutvārdu procesu un uzdot Komisijai dažus jautājumus, kā arī lūgt tai iesniegt dažus dokumentus, ko tā izdarīja noteiktajā termiņā. Turklāt ar 2010. gada 9. marta rīkojumu Vispārējā tiesa uzdeva Komisijai iesniegt lēmuma konfidenciālo versiju. Šis dokuments prasītājai netika paziņots. Pēc konfidenciālo rindkopu izpētes uzskatīdama, ka šis dokuments neietver strīda izskatīšanai nepieciešamu informāciju, Vispārējā tiesa nolēma to neiekļaut lietas materiālos un to atdeva atpakaļ Komisijai.

25 Tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz jautājumiem, ko Vispārējā tiesa uzdeva 2010. gada 27. aprīļa tiesas sēdē.

26 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atcelt lēmumu;

— pakārtoti, atcelt uzlikto naudas sodu;

— vēl vairāk pakārtoti, būtiski samazināt šī naudas soda lielumu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

27 Turklāt prasītāja lūdz Vispārējo tiesu pirms lietas izlemšanas uzdot iesniegt Vispārējās tiesas kancelejā visu administratīvo lietu.

28 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

29 Prasītāja izvirza piecus pamatus, kas vērsti uz lēmuma atcelšanu, un četrus pakārtotus pamatus, kas vērsti uz naudas soda atcelšanu vai samazināšanu.

A — *Pamati, kas vērsti uz lēmuma atcelšanu*

1. *Par pirmo pamatu — acīmredzamām kļūdām vērtējumā un kļūdām tiesību piemērošanā, novērtējot EKL 81. panta 1. punkta piemērošanai prasītos apstākļus*

a) Lietas dalībnieku argumenti

30 Pirmkārt, prasītāja apgalvo, ka Komisijas izmantotā tirgus definīcija ir pārāk šaura. Tā atzīst, ka "starptautiskie pārcelšanās pakalpojumi no Beļģijas un uz to" no pieprasījuma viedokļa nav aizstājami ar "starptautisko pārcelšanos", bet apgalvo, ka pastāv aizstājamība no piedāvājuma viedokļa. Tādējādi Komisija nevarot tirgu ierobežot ar tikai tādām sabiedrībām, kuras piedāvā "starptautiskos pārcelšanās pakalpojumus no Beļģijas uz to", bet tai bija jāņem vērā arī sabiedrības, kas piedāvā "starptautiskos pārcelšanās pakalpojumus" neatkarīgi no to vietas. Prasītāja precizē, ka ievērojamā ārvalstu sabiedrību klātbūtne Beļģijas tirgū pierāda, ka ģeogrāfisko tirgu nevar ierobežot ar Beļģiju vien.

31 Otrkārt, prasītāja Komisijai pārmet, ka tā esot pārāk augstu novērtējusi tirgū darbojošos sabiedrību apgrozījumu un līdz ar to — tirgus lielumu. Tā apgalvo, ka sabiedrību, kas darbojas starptautiskās pārcelšanās jomā, pareizai apgrozījuma noteikšanai ir jānošķir apgrozījums, kas panākts apakšuzņēmēja statusā starptautiskās pārcelšanās ietvaros, no apgrozījuma, kas panākts tādas sabiedrības statusā, kura kontrolē starptautisko pārcelšanos. Pēc prasītājas domām, lai noteiktu attiecīgo sabiedrību apgrozījumu, kopējo tirgus apjomu un šo uzņēmumu tirgus daļas, vērā jāņem vienīgi to starptautisko pārcelšanos apgrozījums, attiecībā uz kurām sabiedrība ir rīkojusies kā "kontrolējošā sabiedrība". Prasītāja norāda, ka Komisija šo argumentu ir ņēmusi vērā un atskaitījusi šo apgrozījuma daļu, aprēķinot naudas sodu. Šo iemeslu dēļ prasītāja uzskata, ka tās apgrozījums 2002. gadā bija EUR 2 897 000, nevis EUR 4 114 500.

32 Treškārt, prasītāja apgalvo, ka līdz ar to Komisija neesot iesniegusi pierādījumus par to, ka ievērojami tikusi ietekmēta tirdzniecība starp dalībvalstīm, jo "*De minimis* paziņojumā" noteiktā EUR 40 miljonu robežvērtība nav sasniegta. Tā apgalvo, ka vairākas sabiedrības ir paziņojušas, ka to aprēķini ir aptuveni un ka, lai aprēķinos divreiz neiekļautu to pašu summu, no paziņotās summas jāatskaita apakšuzņēmēja statusā gūtais apgrozījums. Savā replikā tā piebilst, ka nav sasniegta arī 5 % robežvērtība attiecībā uz attiecīgo uzņēmumu tirgus daļu summu. Katrā ziņā šajā paziņojumā ietvertās prezumpcijas nav pietiekamas, lai pierādītu ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību.

33 Komisija norāda, ka aizliegtās vienošanās mērķis bija konkurences ierobežošana. Tādējādi konkrētā tirgus noteikšana — ko tā nav veikusi — netiek prasīta un prasītājas argumentācija šajā ziņā ir neefektīva. Turklāt arguments par tirgus noteikšanu ir neefektīvs tiktāl, ciktāl pat tad, ja tirgus definīcija būtu prasīta un tā būtu bijusi

plašāka, tas nav pamats lēmuma atcelšanai, jo prasītāja neapstrīd aizliegtās vienošanās pastāvēšanu.

34 Papildus Komisija apgalvo, ka prasītājas argumentācija ir nepamatota. Tas, ka ārvalstu saimnieciskās darbības subjekti var konkurēt ar Beļģijas sabiedrībām attiecībā uz pārcelšanos no Beļģijas vai uz to un ka pastāv būtiska ārvalstu sabiedrību klātbūtne šajā tirgū, nav pretrunā Komisijas izdarītajam faktiskajam secinājumam, ka aizliegtās vienošanās ģeogrāfiskais centrs bija Beļģija.

35 Attiecībā uz tirgus lielumu Komisija uzskata, ka gadījumā, ja prasītājas argumenti attiektos uz Komisijas paziņojumu par maznozīmīgiem nolīgumiem, kas neierobežo ievērojami konkurenci atbilstīgi [EKL] 81. panta 1. punktam (*de minimis*) (OV 2001, C 368, 13. lpp.), šie argumenti ir neefektīvi, jo būtiski ierobežojumi, proti, cenu noteikšana un tirgu sadale, ir vienmēr aizliegti neatkarīgi no attiecīgo uzņēmumu tirgus daļām.

36 Arī tādā gadījumā, ja prasītāja atsaucas uz Pamatnostādnēs par [EKL] 81. un 82. pantā ietverto jēdzienu "ietekme uz tirdzniecību" (OV 2004, C 101, 81. lpp.; turpmāk tekstā — "2004. gada pamatnostādnes), tās argumenti ir nepamatoti un pat neefektīvi. Komisija tādējādi norāda, ka 2004. gada pamatnostādņu 52. punktā ietvertā negatīvā prezumpcija atsaucas uz diviem kumulatīviem nosacījumiem, proti, apgrozījumu vismaz EUR 40 miljonu un tirgus daļām vismaz 5 %. Taču Komisija uzskatīja, ka neviens no šiem nosacījumiem nebija izpildīts. Turklāt 2004. gada pamatnostādņu 53. punkta pozitīvā prezumpcija attiecībā uz nolīgumu, kas pēc savas dabas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, paredz, ka ir pietiekami, ja ir izpildīts viens no diviem alternatīviem nosacījumiem.

37 Atbildes uz repliku stadijā Komisija piebilst, ka tā ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm pamatoja arī ar pārcelšanos pārrobežu raksturu, un apstrīd replikā izvirzītā argumenta, saskaņā ar kuru šajā lietā nav sasniegta 5 % robežvērtība, pieņemamību.

38 Komisija turklāt apstiprina, ka vērtējumā par nozares saimniecisko vērtību tika izmantots apakšuzņēmēju statusā sasniegtais apgrozījums. Tā uzsver, ka tā attiecīgās nozares lieluma noteikšanai izmantoja divas metodes, kuras abas noveda pie EUR 83 miljonu vērtības un tādējādi pie kopējās tirgus daļas 50 %. Savukārt, aprēķinot pārdošanas vērtību, kas ņemama vērā kā bāze naudas soda aprēķināšanai, Komisija ir piekritusi attiecībā uz visiem dalībniekiem izslēgt apakšuzņēmumu statusā veikto pārdošanu.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

39 Pirmais pamats ir iedalīts trīs daļās, kuras jāaplūko kopā, jo tās ir cieši saistītas. Pirmā daļa attiecas uz tirgus definīciju un otrā — uz attiecīgā tirgus lielumu, kā arī attiecīgo uzņēmumu tirgus daļām. Pamatojoties uz to, prasītāja trešajā daļā apstrīd Komisijas secinājumu par ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm.

40 Ievadā jāaplūko Komisijas arguments, ka iebildumi par konkrētā tirgus kļūdainu noteikšanu, kļūdainu tā lieluma, kā arī attiecīgo uzņēmumu tirgus daļu vērtējumu ir neefektīvi.

Ievada apsvērumi

41 Komisija apgalvo, ka saskaņā ar judikatūru konkrētā tirgus noteikšana netiek prasīta acīmredzamas konkurences ierobežošanas gadījumos. Tā kā šajā lietā aizliegtās vienošanās mērķis nepārprotami bija acīmredzami konkurences ierobežojumi, Komisija secina, ka konkrētā tirgus noteikšana netika prasīta un ka prasītājas argumentācija līdz ar to ir neefektīva.

42 Šī argumentācija nav atbalstāma.

43 Ir taisnība, ka EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas mērķiem Komisija ir atbrīvota no pienākuma pierādīt nolīgumu vai darbību, kuru mērķis ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci, faktisko, pret konkurenci vērsto iedarbību (Tiesas 1966. gada 13. jūlija spriedums apvienotajās lietās 56/64 un 58/64 *Consten* un *Grundig*/Komisija, *Recueil*, 429., 496. lpp., un Vispārējās tiesas 1995. gada 6. aprīļa spriedums lietā T-143/89 *Ferriere Nord*/Komisija, *Recueil*, II-917. lpp., 30. punkts, kas apstiprināts ar Tiesas 1997. gada 17. jūlija spriedumu lietā C-219/95 P *Ferriere Nord*/Komisija, *Recueil*, I-4411. lpp., 12.–15. punkts).

44 Tas tomēr nemaina to, ka saskaņā ar iedibinātu judikatūru EKL 81. panta 1. punkts nav piemērojams tad, ja aizliegtās vienošanās ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm vai konkurenci nav "ievērojama". Uz nolīgumu neattiecas EKL 81. panta 1. punktā noteiktais aizliegums, ja tas konkurenci ierobežo vai tirdzniecību starp dalībvalstīm ietekmē tikai neievērojami (Tiesas 1966. gada 30. jūnija spriedums lietā 56/65 *LTM*, *Recueil*, 337., 360. lpp.; 1969. gada 9. jūlija spriedums lietā 5/69 *Völk*, *Recueil*, 295. lpp., 7. punkts, un 1998. gada 28. aprīļa spriedums lietā C-306/96 *Javico*, *Recueil*, I-1983. lpp., 12. un 17. punkts; Vispārējās tiesas 2003. gada 19. marta spriedums lietā T-213/00 *CMA CGM* u.c./Komisija, *Recueil*, II-913. lpp., 207. punkts).

45 Līdz ar to pienākums saskaņā ar EKL 81. pantu pieņemtā lēmumā noteikt konkrēto tirgu Komisijai ir tikai tad, ja bez tā nav iespējams noteikt, vai attiecīgais nolīgums vai saskaņotas darbības var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un vai to mērķis vai sekas ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci (Vispārējās tiesas 2000. gada 6. jūlija spriedums lietā T-62/98 *Volkswagen*/Komisija, *Recueil*, II-2707. lpp., 230. punkts).

46 Ar pirmo pamatu prasītāja apšauba Komisijas vērtējumu par šiem EKL 81. panta piemērošanas nosacījumiem, jo tirgus definīcija un lielums faktiski esot tikai priekšnoteikumi (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 1995. gada 21. februāra spriedumu lietā T-29/92 *SPO* u.c./Komisija, *Recueil*, II-289. lpp., 75. punkts).

47 Attiecībā uz konkurences ierobežojuma ievērojamo raksturu no prasības pieteikuma tomēr skaidri neizriet, ka prasītāja būtu nodomājusi izvirzīt iebildumu par to, jo, atskaitot vienkāršu atsauci pirmā pakārtotā pamata ietvaros uz iepriekš 44. punktā minēto spriedumu lietā *Völk*, tā nešķiet nošķiram konkurences ierobežojuma ievērojamo raksturu no ietekmes uz tirdzniecību starp dalībvalstīm ievērojamā raksturā. Tādējādi iebildums par *de minimis* noteikuma pārkāpumu — pieņemot, ka tāds būtu izvirzīts, — būtu nepieņemams saskaņā ar Vispārējās tiesas reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktu, kurā prasīti detalizēti iebildumi.

48 Attiecībā uz ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm prasītāja šķiet brīžam sajaucam *de minimis* paziņojumu un 2004. gada pamatnostādnes. Tomēr ir skaidrs, ka sava pirmā pamata ietvaros — lai gan tā runā par "*De minimis* paziņojumu" — prasītāja faktiski atsaucas uz 2004. gada pamatnostādnēm. Faktiski prasītāja skaidri apšauba to, ka Komisija būtu pierādījusi, ka ir ievērojami ietekmēta tirdzniecība starp dalībvalstīm (iepriekš 32. punkts). Šī iemesla dēļ jānoraida Komisijas

apgalvojums, ka prasītāja replikas stadijā esot izvirzījusi jaunu argumentu, jo ar 5 % robežvērtības pieminēšanu replikā tiek vienīgi izvērsts jau pastāvošs pamats, nevis izvirzīts jauns pamats.

49 Lēmumā Komisija, lai pierādītu, ka tirdzniecība starp dalībvalstīm ietekmēta ievērojami, pamatojas uz savām 2004. gada pamatnostādnēm, kurās norādītas minimālās robežvērtības attiecīgo uzņēmumu tirgus daļām un konsolidētajam apgrozījumam. Taču saskaņā ar šo pamatnostādņu 55. punktu to 52. un 53. punktā paredzētās 5 % tirgus daļu robežvērtības piemērošana prasa iepriekšēju konkrētā tirgus noteikšanu.

50 Tādējādi tiktāl, ciktāl tajos ir atsauce uz vērtējumu par ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un tostarp uz 5 % robežvērtību, iebildumi par kļūdainu konkrētā tirgus definīciju un kļūdainu tā lieluma, kā arī attiecīgo uzņēmumu tirgus daļu novērtēšanu nav neefektīvi. Šo secinājumu neliek apšaubīt tas, ka prasītāja nav apstrīdējusi aizliegtās vienošanās pastāvēšanu, jo šī atzīšana neietver atzīšanu, ka šī aizliegtā vienošanās ir ievērojami ietekmējusi tirdzniecību. Turklāt, pretēji Komisijas apgalvotajam, šādas ietekmes, kas ir EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas nosacījums, neesamība būtu pamats atcelt lēmumu Komisijas kompetences neesamības dēļ.

Par ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm

51 Lēmuma 373. apsvērumā Komisija uzskata, ka atbilstoši 2004. gada pamatnostādnēm nolīgumu ietekmes ievērojamais raksturs var tikt prezumēts, jo attiecīgo pārcelšanās sabiedrību tirgus daļu kopsumma pārsniedz 5 % no starptautisko pārcelšanās pakalpojumu tirgus Beļģijā un [nolīgumu] dalībnieku kopējais apgrozījums saistībā ar attiecīgajiem pakalpojumiem pārsniedz EUR 40 miljonus. Šajā lietā attiecīgās pārcelšanās

sabiedrības 2002. gadā ir sasniegušas vairāk nekā EUR 41 miljonu apgrozījumu un to tirgus daļu summa ir aptuveni 50 %. Turklāt Komisija atbildē uz repliku apgalvo, ka lēmuma 372. apsvērumā tā, lai pierādītu ietekmi uz tirdzniecību, ir balstījusies arī uz pārcelšanās pārrobežu raksturu. Tādējādi jāpārbauda, vai Komisija lēmumā ir pierādījusi, ka ir ievērojami ietekmēta tirdzniecība starp dalībvalstīm.

— Par pārrobežu raksturu

52 Vispirms jautājumā par attiecīgo pārcelšanos pārrobežu raksturu jāatzīst, ka šis raksturs, kas nav apstrīdēts, nevar tikt sajaukts ar jautājumu pa ietekmes uz tirdzniecību starp dalībvalstīm "ievērojamo" raksturu.

53 Ja jebkurš pārrobežu darījums automātiski varētu ievērojami ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, tad [ietekmes] ievērojamā rakstura jēdziens, kas ir judikatūrā attīstītais EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas nosacījums, zaudētu jebkādu saturu. Šajā ziņā Komisija turklāt tiesas sēdē atzina, ka pat gadījumā, kad pārkāpuma izdarīšanas fakts izriet no tā mērķa, pārkāpumam jāspēj ievērojami ietekmēt tirdzniecību Kopienā. Tas turklāt izriet arī no 2004. gada pamatnostādnēm, jo to 53. punktā paredzētā pozitīvā prezumpcija ir piemērojama vienīgi nolīgumiem un darbībām, kuras pēc savas dabas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.

54 Tiesas sēdē Komisija tomēr atsaucās uz Tiesas 1987. gada 1. oktobra spriedumu lietā 311/85 *Vereniging van Vlaamse Reisbureaus* (*Recueil*, 3801. lpp.), lai pamatotu savu apgalvojumu, ka pārcelšanos pārrobežu raksturs pats par sevi būtu bijis pietiekams, lai pamatotu tās kompetenci. Taču jāatzīst, ka šajā spriedumā un tostarp tā 18. punktā

nav aplūkots jautājums par ietekmes uz tirdzniecību ievērojamo raksturu. Patiesībā šis jēdziens šajā spriedumā pat nemaz nav pieminēts.

55 Katrā ziņā lēmums neietver nekādu pamatojumu, kurš balstītos vienīgi uz attiecīgo pārcelšanos pārrobežu raksturu. It īpaši gan no tā formulējuma, gan no konteksta izriet, ka lēmuma 372. apsvērums, kurā nav minēts iepriekš 54. punktā minētais spriedums lietā *Vereniging van van Vlaamse Reisbureaus*, nav domāts, lai pierādītu ietekmes uz tirdzniecību ievērojamo raksturu.

— Par EUR 40 miljonu robežvērtību

56 Attiecībā uz EUR 40 miljonu robežvērtību prasītāja Komisijai pārmet, ka tā ir pārāk augstu novērtējusi aizliegtās vienošanās dalībnieču kopējo apgrozījumu.

57 Pēc prasītājas lūguma Vispārējā tiesa uzaicināja Komisiju iesniegt noteiktus dokumentus, lai prasītājai pilnībā dotu iespēju apstrīdēt šo summu. Tādējādi Komisija iesniedza citu lēmuma adresātu atbilžu uz paziņojumu par iebildumiem nekonfidenciālās versijas, kā arī to atbildes uz tās lūgumiem sniegt informāciju. Tomēr tiesas sēdē prasītāja norādīja, ka tā nevienu argumentu nepamato ar Komisijas iesniegtajiem dokumentiem. Tādējādi, pieņemot, ka Komisijas pieeja attiecībā uz apakšuzņēmējiem ir pareiza, pārdošanas apjoma summa joprojām būtu virs EUR 40 miljonu robežvērtības, turklāt pat ņemot vērā Lēmumu C(2009) 5810 (minēts iepriekš 21. punktā), ar kuru kopējā apgrozījuma summa tiek samazināta par vairāk nekā EUR 600 000.

58 Tomēr jāuzskata, ka prasītājas argumenti par nepieciešamību nošķirt apgrozījumu, kas sasniegts apakšuzņēmēja statusā, un apgrozījumu, kas sasniegts tādas sabiedrības statusā, kura kontrolē starptautisko pārcelšanos, ir pamatoti. Lai attiecīgā pārdošanas apjoma aprēķinos divreiz neiekļautu to pašu summu, no apgrozījuma, kas panākts, sniedzot attiecīgos pakalpojumus, jāatskaita apakšuzņēmēja statusā gūtais apgrozījums. Pretējā gadījumā attiecībā uz vienu un to pašu pārcelšanos šis pēdējais minētais lielums tiktu vienu reizi iekļauts pakalpojumu kontrolējošās sabiedrības apgrozījumā un otru reizi — apakšuzņēmēja apgrozījumā. Turklāt apakšuzņēmēja apgrozījums nav sasniegts galapatērētājam domāto pārcelšanās pakalpojumu tirgū.

59 Turklāt lēmuma 530. apsvērumā sniegtais Komisijas skaidrojums, lai pamatotu tās lēmumu šo pārdošanas apjomu izslēgt no naudas soda aprēķina, ir pārliecinošs. Tomēr tas nevar izskaidrot, kāpēc, novērtējot tirgus lielumu, lai noteiktu, vai pastāv ievērojama ietekme uz tirdzniecību, divreiz jāiekļauj tas pats skaitlis. Tādējādi šis un aizliegtās vienošanās dalībnieku kopējā apgrozījuma vērtējums ir acīmredzami kļūdaini.

60 Šo secinājumu apstiprina Komisijas atbildes uz Vispārējās tiesas rakstveida un mutvārdu jautājumiem.

61 Komisija, pirmkārt, mēģina izvirzīt argumentu, pamatojoties uz 2004. gada pamatnostādņu 54. punktu. Taču šajā tiesību normā vienīgi ir izslēgts pārdošanas apjoms starp tās pašas grupas sabiedrībām un tā nekādā veidā neattiecas uz jautājumu par apakšuzņēmumu. It īpaši tā nevar balstīties uz *e contrario* argumentu, ko Komisija, šķiet, mēģina izmantot.

62 Otrkārt, Komisija savā rakstveida atbildē apgalvo, ka tās pieeja "obligāti" nerada tās pašas pārcelšanās ieskaitīšanu divas reizes, jo, pirmkārt, zināms skaits beļģu pārcelšanās [pakalpojumu sniedzēju] nebija aizliegtās vienošanās dalībnieki un, otrkārt,

zināmos gadījumos darbošanās apakšuzņēmēju statusā notika ārvalstu sabiedrību labā. Komisija tādējādi netieši atzīst, ka citos gadījumos šī pieeja nozīmē to, ka apakšuzņēmēju statusā sasniegtais apgrozījums tiek iekļauts divas reizes. Turklāt tiesas sēdē Komisija atzina, ka divkārša ieskaitīšana ir notikusi gadījumos, kad apakšuzņēmuma līgums ir bijis spēkā starp diviem karteļa dalībniekiem. Bez tam tā ir atzinusi, ka, ja tās metodoloģija šajā jautājumā tiktu koriģēta, EUR 40 miljonu robežvērtība vairs nebūtu sasniegta.

63 No iepriekš minētā izriet, ka Komisija nav pierādījusi, ka šajā lietā būtu sasniegta EUR 40 miljonu robežvērtība.

— Par 5 % robežvērtību

64 Attiecībā uz 5 % robežvērtību prasītāja apgalvo, ka Komisijai bija jānosaka tirgus un ka tai bija jāiekļauj visi "starptautiskie pārcelšanās pakalpojumi".

65 Attiecībā uz šo otro iebildumu ir jānoraida apgalvojums, ka Komisija par pamatu esot ņēmusi pārāk šauru tirgu. Komisija pamatoti secināja, ka aizliegtās vienošanās mērķis bija ierobežot konkurenci starptautiskās pārcelšanās no Beļģijas vai uz Beļģiju nozarē. Attiecīgos pārvadājumus raksturoja tas, ka vai nu to sākumpunkts, vai galamērķis bija Beļģijā. Turklāt Komisija savā vērtējumā par tirgus lielumu ņēma vērā ārvalstu sabiedrību apgrozījumu šajā tirgū. Tādējādi Komisijai bija pamats atzīt, ka attiecīgie pakalpojumi bija starptautiskie pārcelšanās pakalpojumi Beļģijā.

66 Attiecībā uz iebildumu par tirgus nenoteikšanu jāatzīst, ka tirgus daļas aprēķināšana kā loģisku priekšnoteikumu paredz šī tirgus definēšanu. Kā Vispārējā tiesa jau norādīja iepriekš 49. punktā, 2004. gada pamatnostādņu 55. punktā skaidri atzīts: "Lai piemērotu tirgus daļas robežvērtību, ir jānosaka attiecīgais tirgus, ko veido attiecīgā ražojuma tirgus un attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus." Šis pienākums vēl jo skaidrāk izriet no citām valodu versijām (piemēram, angļu "it is necessary" un vācu "muss").

67 Turklāt attiecībā uz Komisijas pieņemto pamatnostādņu saistošo raksturu Tiesa jau ir atzinusi, ka, pieņemot šādas uzvedības normas un to pasludināšanas brīdī paziņojot, ka turpmāk šīs normas tiks piemērotas gadījumiem, ar kuriem tās saistītas, attiecīgā iestāde pati ierobežo savas rīcības brīvības izmantošanas iespējas un nevar atteikties no šīm normām, pretējā gadījumā tā attiecīgā gadījumā tiktu sodīta par tādu vispārējo tiesību principu kā vienlīdzīgas attieksmes princips vai tiesiskās paļāvības aizsardzības princips pārkāpumu (Tiesas 2005. gada 28. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, Krājums, I-5425. lpp., 211. punkts).

68 Taču nav strīda, ka Komisija nav ievērojusi 2004. gada pamatnostādņu 55. punktā noteikto pienākumu. Savos procesuālajos rakstos un tiesas sēdē tā uzstāja ne vien uz to, ka tai neesot bijis pienākuma noteikt attiecīgo tirgu, bet arī uz to, ka tā to nav izdarījusi. Tādējādi Komisijas secinājums, ka 5 % robežvērtība ir sasniegta, principā būtu noraidāms.

69 Tomēr šīs lietas apstākļos Vispārējā tiesa uzskata, ka Komisija tomēr tiesiski pietiekami ir pierādījusi, ka 2004. gada pamatnostādņu 53. punktā minētais prezumpcijas otrais alternatīvais nosacījums ir izpildīts.

70 Lēmuma 88.–94. apsvērumā Komisija ir sniegusi pietiekami detalizētu attiecīgās nozares aprakstu, tostarp piedāvājuma, pieprasījuma un ģeogrāfisko robežu aprakstu. Tādējādi Komisija ir precīzi formulējusi attiecīgos pakalpojumus, kā arī tirgu. Vispārējā tiesa uzskata, ka šāds nozares apraksts var būt pietiekams, ja tas ir pietiekami detalizēts, lai Vispārējai tiesai ļautu pārbaudīt Komisijas pamatapgalvojumus, un ja, pamatojoties uz to, kopējā tirgus daļa nepārprotami ievērojami pārsniedz 5 % robežvērtību.

71 Šajā sakarā jānorāda, pirmkārt, ka Komisija pamatoti atzina, ka attiecīgie pakalpojumi bija starptautiskie pārcelšanās pakalpojumi Beļģijā (iepriekš 65. punkts). Otrkārt, pamatojoties uz to, Komisija novērtēja tirgus lielumu EUR 83 miljonu apmērā un aizliegtās vienošanās dalībnieku kopējo tirgus daļu kā aptuveni 50 %. Šie skaitļi jāpielāgo, lai tiktu ņemtas vērā no Lēmuma C(2009) 5810 (iepriekš 21. punkts) izrietošās korekcijas un apakšuzņēmēju statusā sasniegtā pārdošanas apjoma izslēgšana (iepriekš 59. punkts), kas saskaņā ar Komisijas teikto rada kopējo apgrozījumu vairāk kā EUR 20 miljonu un kopējo tirgus daļu aptuveni 30 %. Šī tirgus daļa tomēr joprojām ievērojami pārsniedz 5 % robežvērtību. Treškārt, atbildot uz Vispārējās tiesas jautājumiem, prasītāja pati tiesas sēdē atzina, ka, lai 5 % robežvērtība nebūtu pārsniegta, tirgus lielumam būtu jābūt vismaz EUR 435 miljoniem. Vienīgā iespēja sasniegt šādu attiecīgā tirgus lielumu būtu par izejas punktu ņemt daudz plašāku tirgu nekā starptautiskie pārcelšanās pakalpojumi Beļģijā, kuru Komisija tomēr pamatoti identificēja kā konkrēto tirgu.

72 Šādos apstākļos Vispārējā tiesa uzskata, ka izņēmuma kārtā Komisija varēja balstīties uz 2004. gada pamatnostādņu 53. punkta otro alternatīvo nosacījumu, *expressis verbis* neveicot tirgus noteikšanu šo pamatnostādņu 55. punkta izpratnē.

73 Visbeidzot, kā Komisija ir pamatoti norādījusi, lai pierādītu, ka tirdzniecība starp dalībvalstīm ir ietekmēta ievērojami, 2004. gada pamatnostādņu 53. punktā paredzētās pozitīvās prezumpcijas ietvaros ir pietiekami, ja ir izpildīts viens no diviem alternatīviem nosacījumiem.

74 No tā izriet, ka prasītājas pirmais pamats ir jānoraida.

2. *Par otro pamatu — acīmredzamām kļūdām vērtējumā un kļūdām tiesību piemērošanā, piemērojot EKL 81. panta 1. punktu*

75 Šim pamatam ir trīs daļas. Divas pirmās daļas ir vērstas uz naudas soda samazināšanu saistībā ar atbildību mīkstinošiem apstākļiem. Ar trešo daļu prasītāja lūdz samazināt naudas sodu tās ekonomisko un finansiālo grūtību dēļ.

a) Lietas dalībnieku argumenti

76 Pirmkārt, prasītāja apgalvo, ka Komisijai ir bijis zināms par viltus tāmju sistēmu un ka tā to piecieta gadiem ilgi. Komisijas darbinieki esot zinājuši par šo praksi, un tā esot tās dienestos bijusi tik izplatīta, ka ir neiespējami, ka Komisijai nekad par šo sistēmu nekas nebūtu bijis zināms. Vairāk nekā 30 % no izdarītajiem pārkāpumiem, kas saistīti ar viltus tāmēm, attiecoties uz Komisijas darbiniekiem. Attiecībā uz argumentu, ka Komisijai kā iestādei par šo sistēmu neesot bijis zināms, prasītāja apgalvo, ka tas esot "tīrs izdomājums". Turklāt par šo praksi esot bijis zināms ģenerāldirektoriem, direktoriem, nodaļu vadītājiem un komisāriem. Tomēr Komisija šo sistēmu esot piecietusi, tādējādi ļaudama saviem darbiniekiem to izmantot savā labā.

77 Prasītāja uzskata, ka šāda Komisijas — kas gadiem ilgi neko nedarīja, lai viltus tāmju praksi izbeigtu, — rīcība varēja radīt zināmu neskaidrību par to, vai šī prakse ir vai nav pārkāpums. Šis apstāklis un Komisijas iejaukšanās novēlotais raksturs pamatojot naudas soda samazināšanu.

78 Otrkārt, prasītāja apgalvo, ka viltus tāmju sistēma nav aizliegtas vienošanās vai saskaņotu darbību rezultāts, bet gan tā atbilda tirgus pieprasījumam, jo viltus tāmes pieprasīja paši klienti. Tādējādi attiecīgajiem uzņēmumiem būtu ārkārtīgi grūti atteikties iesniegt šīs viltus tāmes, neriskējot izraisīt savu klientu neapmierinātību un tos zaudēt.

79 Treškārt, prasītāja atsaucas uz ekonomiskajām un finansiālajām grūtībām, ar kurām tā saskaroties jau vairākus gadus. Šajā sakarā Komisija neesot pareizi novērtējusi apstākļus, uz kuriem prasītāja atsaukusies, lai gan atbilstoši 2006. gada pamatnostādņu 35. punktam tā var ņemt vērā uzņēmuma maksātspējas neesamību konkrētā sociālajā un ekonomiskajā kontekstā. Prasītāja norāda, ka atsaukšanās uz to, ka naudas sods esot tikai 3,76 % no tās 2006. gada apgrozījuma pasaulē, pati par sevi nav pietiekama, lai noteiktu tās maksātspēju. Patiesībā tā esot tuvu maksātnespējai.

80 Komisija apstrīd šos argumentus un norāda, ka tas ir drīzāk pamats par naudas soda apmēru.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

81 Otrais pamats, kas tiek izvirzīts prasības pieteikuma daļā ar nosaukumu "Pamati, kas vērsti uz lēmuma atcelšanu", formāli ir par "acīmredzamām kļūdām vērtējumā un kļūdām tiesību piemērošanā, piemērojot EKL 81. panta 1. punktu". Tomēr tas ir vērsts

vienīgi uz naudas soda atcelšanu saistībā ar atbildību mīkstinošiem apstākļiem un ekonomiskajām un finansiālajām grūtībām, nevis uz lēmuma atcelšanu. Lai gan prasītāja tiesas sēdē iebilda pret pamata pārkvalificēšanu, jāatzīst, ka prasības pieteikumā tā vienīgi apgalvo, ka izvirzītie apstākļi ir pamats "naudas soda samazināšanai". Tādējādi šie argumenti tiks aplūkoti, kad Vispārējā tiesa izskatīs pamatus par naudas soda apmēru (150. un nākamie punkti).

3. *Par trešo pamatu — pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu*

82 Šī pamata ietvaros prasītāja atsaucas uz pamatojuma nesniegšanu attiecībā uz naudas soda pamatsummas aprēķināšanu (pirmā daļa) un attiecībā uz tās argumenta par tās ekonomiskajām un finansiālajām grūtībām noraidīšanu (otrā daļa).

a) Lietas dalībnieku argumenti

83 Prasītāja apgalvo, ka attiecībā uz pārkāpuma smagumu Komisija bez jebkādiem tālākiem paskaidrojumiem vienīgi noteikusi vērā ņemamo pārdošanas apjoma daļu 17 % apmērā. Tāpat attiecībā uz papildsummu, kas tiek piemērota preventīvā nolūkā, Komisija bez jebkādiem citiem paskaidrojumiem ir izmantojusi zemāko līmeni, proti, 17 %. Tādējādi pamatojums attiecībā uz naudas soda apmēru ir tīri formāls un prasītāja nespēj saprast metodoloģiju, ko Komisija izmantojusi, lai nonāktu pie šāda iznākuma. Komisija konstatētos pārkāpumus raksturo kā "vienus no vissmagākajiem".

Atbilstoši 2006. gada pamatnostādņu 23. punktam pārdošanas apjoma daļai tādējādi jāatrodas "diapazona augšdaļā". Komisija tomēr šo daļu noteikusi līmenī, kas tikko pārsniedz šī diapazona viduspunktu, nepaskaidrojot savas izvēles iemeslus un nenorādot apstākļus un faktorus, kas tai likuši nonākt pie šāda iznākuma.

84 Attiecībā uz savām ekonomiskajām un finansiālajām grūtībām prasītāja norāda, ka Komisija noraidījusi šo argumentāciju, vienīgi apgalvodama, ka *Ziegler* aprēķinātais naudas sods esot tikai 3,76 % no tās apgrozījuma pasaulē 2006. gadā. Tomēr, lai gan Komisijai nav pienākuma formulēt nostāju par visiem prasītājas izvirzītajiem argumentiem, tā, pēc prasītājas domām, nevar ignorēt pilnīgi visus tai izvirzītos argumentus. Šādi rīkodamās, Komisija esot pārkāpusi arī prasītājas tiesības tikt uzklausītai.

85 Komisija apstrīd šos argumentus un norāda, ka iespējamie trūkumi pamatojumā attiecībā uz naudas soda noteikšanu, tostarp par pārkāpuma smagumu vai maksātspēju, nav pamats lēmuma atcelšanai.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

86 Ievadā jānorāda, ka šī pamata ietvaros izvirzītie iebildumi arī attiecas vienīgi uz uzlikto naudas sodu un nevis uz atzinumu par pārkāpuma pastāvēšanu. Kā Komisija pamatoti norādīja, pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpuma attiecībā uz naudas soda noteikšanu sekas nav visa lēmuma atcelšana. Šāds būtisku formas prasību pārkāpums ietekmētu vienīgi lēmuma 2. pantu, atbilstoši kuram ir uzlikti naudas sodi.

87 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru EKL 253. pantā paredzētais pienākums norādīt pamatojumu — kas ir būtiska formas prasība EKL 230. panta nozīmē — ir jāpielāgo attiecīgā tiesību akta raksturam un tajā jābūt izklāstītai skaidrai un nepārprotamai tās iestādes argumentācijai, kas ir pieņēmusi tiesību aktu, lai ieinteresētās personas varētu uzzināt, kāds ir pieņemtā pasākuma pamatojums, un lai kompetentā tiesa varētu veikt savu kontroli. Netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu norādīti visi atbilstošie faktiskie un tiesiskie apstākļi, jo tas, vai tiesību akta pamatojums atbilst EKL 253. panta prasībām, ir jānovērtē, ņemot vērā ne tikai tā formulējumu, bet arī tā kontekstu, kā arī visas tās tiesību normas, kas reglamentē attiecīgo jautājumu (Tiesas 1993. gada 6. jūlija spriedums apvienotajās lietās C-121/91 un C-122/91 *CT Control (Rotterdam)* un *JCT Benelux*/Komisija, *Recueil*, I-3873. lpp., 31. punkts, un 1998. gada 2. aprīļa spriedums lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, *Recueil*, I-1719. lpp., 63. punkts; Vispārējās tiesas 2001. gada 5. aprīļa spriedums lietā T-82/00 *Bic* u.c./Padome, *Recueil*, II-1241. lpp., 24. punkts).

88 Attiecībā uz pamata pirmo daļu jāatzīst, ka pamatojums par naudas soda pamatsummas noteikšanu, tostarp par preventīvā nolūkā noteikto papildsummu, patiešām nav īpaši detalizēts. Tomēr Tiesa ir nospriedusi, ka Komisija ir izpildījusi savu pienākumu norādīt pamatojumu, ja lēmumā tā ir norādījusi vērtējuma elementus, kas tai ir ļāvuši noteikt izdarītā pārkāpuma smagumu, un tai nav pienākuma iekļaut precīzāku izklāstu vai skaitliskus rādījumus par naudas soda aprēķināšanas metodi (skat. Vispārējās tiesas 2004. gada 29. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās T-236/01, T-239/01, no T-244/01 līdz T-246/01, T-251/01 un T-252/01 *Tokai Carbon* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1181. lpp., 252. punkts un tajā minētā judikatūra).

89 Šajā lietā Komisija lēmuma 542. apsvērumā ir izklāstījusi iemeslus, kas tai likuši secināt, ka pārkāpums ir sevišķi smags, proti, konstatēto acīmredzamo konkurences ierobežojumu raksturu. Turklāt tā šajā pašā apsvērumā paskaidroja, kāpēc tā nav pārbaudījusi pārkāpuma ģeogrāfiskās robežas un ietekmi, atsaukdamās uz judikatūru, saskaņā ar kuru nepārprotamu ierobežojumu gadījumā pārkāpums var tikt kvalificēts kā sevišķi smags, un nav nepieciešams, lai šādu rīcību raksturotu īpašas ģeogrāfiskās robežas vai ietekme (Vispārējās tiesas 2005. gada 18. jūlija spriedums lietā T-241/01 *Scandinavian Airlines System*/Komisija, Krājums, II-2917. lpp., 84. un 85. punkts, un

2005. gada 27. jūlija spriedums apvienotajās lietās no T-49/02 līdz T-51/02 *Brasserie nationale* u.c./Komisija, Krājums, II-3033. lpp., 178. un 179. punkts). No tā izriet, ka, ņemot vērā šo judikatūru, Komisija ir pietiekami pamatojusi pārkāpuma kvalificēšanu par "sevišķi smagu".

90 Tomēr, pirmkārt, ir vēlami, lai Komisija pastiprinātu pamatojumu attiecībā uz naudas sodu aprēķināšanu, lai uzņēmumiem ļautu zināt precīzu tiem uzliktā naudas soda aprēķināšanas veidu. Vispārīgāk, tas var veicināt administrācijas darbību pārskatāmību un atvieglot Vispārējās tiesas darbu, īstenojot tās neierobežoto kompetenci, ļaujot tai novērtēt ne vien apstrīdētā lēmuma tiesiskumu, bet arī uzliktā naudas soda piemērotību (Tiesas 2000 gada 16. novembra spriedums lietā *KNP BT*/Komisija, *Recueil*, I-9641. lpp., 46. punkts).

91 Otrkārt, jānorāda, ka Komisijas minētajā judikatūrā ir atsauces uz Pamatnostādnēm sodanaudas [naudas soda] noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un [EOTKL] 65. panta 5. punktu (OV 1998, C 9, 3. lpp.), un ka tā attiecas uz laiku pirms Pamatnostādņu pieņemšanas. Taču 2006. gada pamatnostādnes būtiski mainīja naudas soda aprēķināšanas metodoloģiju. Konkrētāk, tika atcelta pārkāpumu klasificēšana trīs kategorijās ("sīkāks pārkāpums", "smags pārkāpums" un "sevišķi smags pārkāpums") un ieviests diapazons no 0 % līdz 30 % sīkākai diferenciācijai. Turklāt naudas soda pamatsumma šobrīd "atbilst pārdošanas apjoma daļai, ko nosaka atkarībā no pārkāpuma smaguma pakāpes, reizinot to ar gadu skaitu, kuru gaitā izdarīts pārkāpums" (2006. gada pamatnostādņu 19. punkts). Vispārējais princips ir, ka "pārdošanas apjoma daļu nosaka līmenī, kas nepārsniedz 30 % no visa pārdošanas apjoma" (21. punkts). Attiecībā uz horizontāliem nolīgumiem par cenu noteikšanu, tirgus sadali un ražošanas ierobežošanu, kas "pēc sava rakstura pieder pie vissmagākajiem konkurences ierobežojumiem", vērā ņemamai pārdošanas apjoma daļai jāatrodas "diapazona augšdaļā" (23. punkts).

92 Šādos apstākļos Komisija principā vairs nevar aprobežoties ar to, ka tā pamato vienīgi pārkāpuma kvalificēšanu par "sevišķi smagu", bet ne vērā ņemto pārdošanas apjoma daļu. Kā norādīts iepriekš, no Komisijas rīcības brīvības, nosakot naudas sodus, izriet pienākums norādīt pamatojumu, kurš ieinteresētajai personai ļauj uzzināt, kāds ir pieņemtā pasākuma pamatojums, un Vispārējai tiesai — veikt savu kontroli.

93 Šajā lietā jāatzīst, ka lēmuma 543. apsvērumā Komisija šo [pārdošanas apjoma] daļu noteikusi līmenī, kas tikai nedaudz pārsniedz šī diapazona viduspunktu, proti, 17 % apjomā, savu izvēli pamatojot vienīgi ar pārkāpuma "sevišķi smago" raksturu. Tomēr Komisija nav sīkāk paskaidrojusi, kā pārkāpuma kvalificēšana par "sevišķi smagu" tai likusi šo daļu noteikt 17 % apjomā un nevis līmenī, kas būtu ievērojami tuvāk "diapazona augšdaļai". Šis pamatojums var būt pietiekams vienīgi situācijā, kad Komisija piemēro [pārdošanas apjoma] daļu, kas ir ļoti tuvu vissmagākajiem ierobežojumiem paredzētā diapazona zemākajai robežai, kas turklāt ir prasītājai ļoti labvēlīgi. Šādā gadījumā papildu pamatojums, kas pārsniedz pamatnostādnēs ietverto pamatojumu, nav nepieciešams. Savukārt tad, ja Komisija būtu vēlējusies piemērot augstāku daļu, tai būtu bijis jāsniedz detalizētāks pamatojums.

94 Tā kā attiecībā uz preventīvā nolūkā piemēroto papildu summu lēmuma 556. apsvērumā ir atsauce uz 542. apsvērumu un diapazona zemākā robeža ir tāda pati, iepriekš minētie apsvērumi attiecas arī uz iebildumiem par pamatojumu šīs summas noteikšanai. Līdz ar to šī prasības pamata pirmā daļa ir jānoraida.

95 Attiecībā uz pamata otro daļu par prasītājas ekonomiskajām un finansiālajām grūtībām saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ir jānodala ar pamatojuma trūkumu vai tā nepietiekamību saistītais iebildums un iebildums par lēmuma pamatojuma neprecizitāti faktiska vai juridiska rakstura kļūdas dēļ. Šis pēdējais minētais aspekts attiecas uz

lēmuma likumīguma pārbaudi pēc būtības, nevis uz būtisko formas prasību pārkāpumu, un līdz ar to tas nevar būt EKL 253. panta pārkāpums (iepriekš 87. punktā minētais spriedums lietā Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, 67. un 72. punkts, un Vispārējās tiesas 1997. gada 7. novembra spriedums lietā T-84/96 *Cipeke*/Komisija, *Recueil*, II-2081. lpp., 47. punkts).

96 Šajā lietā Komisija uz prasītājas argumentāciju ir atbildējusi lēmuma 632. apsvērumā, kurā tā konstatē, ka naudas sods ir tikai 3,76 % no tās 2006. gada apgrozījuma pasaulē, ko var atzīt par pienākuma norādīt pamatojumu izpildījumu. Ja tiktu atzīts, ka vienkārši aprēķini nav pietiekami, lai noteiktu prasītājas maksātspēju, šis apstāklis attiektos uz lēmuma tiesiskumu pēc būtības un nevis uz pamatojuma nenorādīšanu (skat. 165. un nākamos punktus). Tādējādi šī pamata otrā daļa ir jānoraida.

97 No tā izriet, ka trešais pamats ir jānoraida.

4. *Par ceturto pamatu — tiesību uz aizstāvību pārkāpumu*

98 Ceturtais un piektais pamats ir par it kā pieļautiem tiesību uz aizstāvību pārkāpumiem. Ceturtā pamata par tiesību uz lietas taisnīgu izskatīšanu un vispārējā labas pārvaldības principa pārkāpumu ietvaros prasītāja apšauba Komisijas objektivitāti.

a) Lietas dalībnieku argumenti

99 Prasītāja apgalvo, ka, tā kā lielu daļu viltus tāmju bija pieprasījuši Komisijas darbinieki, tai no lietas izskatīšanas būtu bijis jāatsakās par labu Beļģijas konkurences iestādēm. Komisija, kas pati sevi atzinusi par strīdīgās prakses upuri, šajā lietā vienlaicīgi esot bijusi gan tiesnese, gan lietas dalībniece. Tādējādi pastāvot reāls neobjektivitātes risks.

100 Saskaņā ar prasītājas teikto šādas neobjektivitātes pierādījums izriet tostarp no apstākļa, ka Komisija vairākkārtīgi izmantojusi vienu un to pašu gadījumu, kas tai ļāvis mākslīgi uzpūst konstatēto pārkāpumu skaitu. Turklāt neobjektivitātes risks ir saskatāms tajā, ka lēmumā kopumā sniegts ārkārtīgi bargs vērtējums, lai gan patiesībā attiecīgā prakse bija ļoti maznozīmīga.

101 Visbeidzot, dokumentā ar nosaukumu "Apsvērumi par tiesas sēdes ziņojumu" un tiesas sēdē prasītāja apgalvo, ka pēc lēmuma pieņemšanas visu pakāpju Komisijas darbinieki un pat kāds Komisijas loceklis, kuram beigušās pilnvaras, turpinājuši attiecīgajiem pārcelšanās uzņēmumiem pieprasīt viltus tāmes.

102 Komisija apgalvo, ka attiecībā uz apgalvoto neobjektivitātes risku arguments kā atcelšanas pamats esot neefektīvs un nepamatots.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

103 Prasītāja apgalvo, ka Komisijas rīcība ir radījusi būtisku tās tiesību uz aizstāvību ierobežojumu un ka lēmums tādējādi būtu jāatceļ. Šādam apgalvojumam trūkst pamata.

104 Faktiski prasītāja nav apšaubījusi Komisijas kompetenci šajā lietā pieņemt lēmumu par EKL 81. panta piemērošanas procedūru. Turklāt no judikatūras izriet, ka apgalvotais Komisijas objektivitātes trūkums nav tiesību uz aizstāvību pārkāpums, kas var likt atcelt apstrīdēto spriedumu, bet gan aplūkojams saistībā ar pierādīšanas līdzekļu vai lēmuma pamatojuma vērtējuma ietvaros veikto pārbaudi (skat. Vispārējās tiesas 2003. gada 30. septembra spriedumu apvienotajās lietās T-191/98 un no T-212/98 līdz T-214/98 *Atlantic Container Line* u.c./Komisija, *Recueil*, II-3275. lpp., 464. punkts un tajā minētā judikatūra).

105 Tādējādi šis pamats kā pamats [lēmuma] atcelšanai ir neefektīvs.

106 Papildus jānorāda, ka šis pamats ir arī nepamatots. Prasītājas minētie faktori nav tādi, kas pierādītu Komisijas vai kāda no tās darbiniekiem aizspriedumus, kas it kā atspoguļojoties lēmumā (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 2002. gada 20. marta spriedumu lietā T-31/99 *ABB Asea Brown Boveri*/Komisija, *Recueil*, II-1881. lpp., 105. punkts). Apgalvojums, ka Komisija esot "mākslīgi uzpūtusi konstatēto pārkāpumu skaitu", ir nepamatots. Ja attiecībā uz vienu un to pašu pārcelšanos, kurai ir sagatavota viltus tāme vai par kuru maksāta komisijas maksa, lēmuma pielikumā ietvertajā tabulā ir atrodami vairāki dokumenti, tas "neuzpūš" pārkāpumu, bet vienīgi norāda, ka uz vienu un to pašu pārcelšanos attiecas vairāki dokumenti. Attiecībā uz argumentu, ka attiecīgā prakse nebija izplatīta, bet gan ļoti maznozīmīga", ir pietiekami konstatēt, ka aizliegtā vienošanās bija spēkā aptuveni 20 gadus un ka tā ietekmēja aptuveni 30 % no tirgus (skat. iepriekš 71. punktu), kā arī atsaukties uz prasītājas apgalvojumiem, saskaņā ar kuriem prakse atbilda tirgus pieprasījumam un bija tik izplatīta, ka būtu bijis "ārkārtīgi grūti atteikties iesniegt šīs viltus tāmes, neriskējot izraisīt [savu] klientu neapmierinātību un tos zaudēt". Visbeidzot, attiecībā uz argumentiem, ko prasītāja izvirzījusi saistībā ar apsvērumiem par tiesas sēdes ziņojumu un tiesas sēdē, jāatzīst, ka arī tie nav tādi, kas varētu pamatot tās apgalvojumu, ka Komisija, izmeklējot lietu, esot bijusi neobjektīva. Šajā sakarā prasītāja nav pierādījusi, kādā veidā noteiktiem

darbiniekiem pārmestā rīcība, pieņemot, ka tā būtu pierādīta, būtu varējusi aizskart tiesības uz taisnīgu lietas izskatīšanu.

107 No tā izriet, ka ceturtais pamats ir jānoraida.

5. *Par piekto pamatu — tiesību uz aizstāvību pārkāpumu*

108 Piektais pamats ir par tiesību piekļūt lietas materiāliem un labas pārvaldības principa pārkāpumu.

a) Lietas dalībnieku argumenti

109 Prasītāja Komisijai pārmet, ka tai ir tikusi liegta piekļuve citu paziņojuma par iebildumiem adresātu atbildēm uz to, kā arī atbildēm uz Komisijas informācijas pieprasījumiem. Izmeklēšanas materiālu lielākā daļa būtībā esot viena no apgalvotās aizliegtās vienošanās dalībniekiem rakstveida informācija, dokumenti un komentāri. Komisija esot noteikusi desmit attiecīgo sabiedrību tirgus daļu, pamatodamās vienīgi uz kopējo apgrozījumu, ko šīs sabiedrības paziņojušas, atbildot uz 2005. gada informācijas pieprasījumu. Tādējādi būtu interesanti uzzināt pārējo sabiedrību apgrozījuma sadalījumu, lai varētu apšaubīt Komisijas izmantoto visu tirgus lielumu un katras no sabiedrībām tirgus daļu. Katrā ziņā Komisija viena pati nevarēja izlemt, kādi dokumenti un informācija ir noderīgi prasītājas aizstāvībai.

110 Tā kā Komisija nepiešķīra piekļuvi dalībnieku atbildēm, prasītāja uzskata, ka Komisijai bija vismaz jāparedz atbilstoši pasākumi, kas atvieglotu tai paziņoto skaitlisko lielumu pretnostatīšanu. Atteikuma dēļ prasītāja nevarēja efektīvi pārbaudīt Komisijas izmantotos lielumus. Šo skaitļu zināšana būtu ļāvusi prasītājai lietderīgi apstrīdēt Komisijas prezumpciju par ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm.

111 Komisija apgalvo, ka skaitliskie dati par tirgus lielumu nav ne pārkāpumu pamatojoši, ne to atspēkojoši pierādījumi. Prasītāju ietekmēja vienīgi tās pašas atbilde, jo attiecībā uz naudas soda lieluma noteikšanu vērā tika ņemts vienīgi tās pārdošanas apjoms, neņemot vērā apakšuzņēmuma līgumus. Tādējādi citu aizliegtās vienošanās dalībnieku sniegtie skaitļi prasītājai nav būtiski.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

112 Prasītāja būtībā apgalvo, ka Komisijas atteikums attiecībā uz tās lūgumu piešķirt piekļuvi pārējo paziņojuma par iebildumiem adresātu atbildēm, kā arī atbildēm uz informācijas pieprasījumiem, esot tās tiesību uz aizstāvību pārkāpums, jo Komisija neparedzēja atbilstošus pasākumus, kas atvieglotu tai paziņoto skaitlisko lielumu pretnostatīšanu.

113 Šajā ziņā no judikatūras izriet, ka tiesību uz aizstāvību, kas ir Kopienu tiesību pamatprincips un kas ir jāievēro visos gadījumos, ievērošana, it īpaši tāda procesa gadījumos, kura rezultātā var tikt noteiktas sankcijas, pat ja runa ir par administratīvo procesu, pieprasa, ka attiecīgajam uzņēmumam ir jābūt tādā stāvoklī, lai tas varētu efektīvi paust savu viedokli par faktu patiesumu un atbilstību, par iebildumiem un par faktiskajiem apstākļiem, uz kuriem Komisija ir pamatojusies (Vispārējās tiesas 2007. gada 26. aprīļa spriedums apvienotajās lietās T-109/02, T-118/02, T-122/02,

T-125/02, T-126/02, T-128/02, T-129/02, T-132/02 un T-136/02 *Bolloré* u.c./Komisija, Krājums, II-947. lpp., 66. punkts un tajā minētā judikatūra).

114 Konkrētāk, attiecībā uz atbildēm uz paziņojumu par iebildumiem Vispārējā tiesa ir nospriedusi, ka, ja Komisija ar izvilkumu no atbildes uz paziņojumu par iebildumiem vai šai atbildei pievienotu dokumentu vēlas pierādīt pārkāpumu EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas procedūrā, tad pārējiem šajā procedūrā iesaistītajiem lietas dalībniekiem ir jādod iespēja paust viedokli par šo pierādījumu (skat. Vispārējās tiesas 2006. gada 27. septembra spriedumu lietā T-43/02 *Jungbunzlauer*/Komisija, Krājums, II-3435. lpp., 343. punkts un tajā minētā judikatūra).

115 Šajā sakarā jānorāda, ka, izņemot 2007. gada 23. augustā prasītājai nosūtītajā "faktu izklāstā" ietvertos pierādījumus, lēmums nav pamatots ne ar vienu faktu, iebildumu vai apstākli, kas jau nebūtu bijis ietverts paziņojumā par iebildumiem. Attiecībā uz "faktu izklāstu" prasītāja neapstrīd Komisijas apgalvojumus, ka ar šo dokumentu nav ticis pievienots neviens iebildums, bet tajā vienīgi pieminēti papildu pierādījumi, par kuriem prasītāja ir varējusi izteikties.

116 Attiecībā uz apgrozījumu un tirgus daļām, saistībā ar kuriem prasītāja uzskata, ka būtu jāzina to sadalījums, lai varētu apšaubīt tirgus lielumu un katras no attiecīgajām sabiedrībām tirgus daļu, jānorāda, ka lēmuma 89. un 373. apsvērumā ietekmes uz tirdzniecību starp dalībvalstīm ievērojamā rakstura pierādīšanai izmantotie skaitliskie dati bija ietverti jau paziņojumā par iebildumiem.

117 Līdz ar to Komisija, lai konstatētu pārkāpumu, nav balstījusies uz atbildēm uz paziņojumu par iebildumiem, bet gan pamatojusies uz datiem, kas prasītājai jau bija zināmi.

118 Tomēr jāatzīst, ka prasītājai nebija iespējams, pamatojoties vienīgi uz paziņojumu par iebildumiem, apstrīdēt datus, ko Komisija bija izmantojusi, lai pierādītu, ka bija ievērojami ietekmēta tirdzniecība. Ietekmētajam individuālajam uzņēmumam faktiski nav iespējas pārbaudīt, vai kopējais visu aizliegtās vienošanās dalībnieku apgrozījums un tirgus daļas pārsniedz EUR 40 miljonu vai 5 % robežvērtības. Katrs uzņēmums ar pārliecību var apstrīdēt vienīgi tos skaitļus, kas attiecas uz viņu. Tādējādi, lai apstrīdētu tirgus lielumu un pārējo attiecīgo sabiedrību tirgus daļas un lai varētu izvirzīt savus argumentus par šiem skaitļiem, ir jāzina pārējo sabiedrību apgrozījuma sadalījums, pretējā gadījumā prasītāja nevarēja efektīvi paust savu viedokli par faktu patiesumu un atbilstību, par iebildumiem un par Komisijas apgalvotajiem faktiskajiem apstākļiem.

119 Tādējādi procesa organizatorisko pasākumu ietvaros Vispārējā tiesa lūdza Komisiju tai nodot pārējo lēmuma adresātu atbilžu uz paziņojumu par iebildumiem, kā arī atbilžu uz informācijas pieprasījumiem nekonfidenciālo versiju izvilkumus tiktāl, ciktāl šīs atbildes attiecās uz skaitļiem, ko Komisija izmantojusi paziņojumā par iebildumiem. Šie dokumenti tika pievienoti lietas materiāliem, un tādējādi prasītāja varēja ar tiem iepazīties. Taču iepriekš 58. punktā jau ir norādīts, ka tiesas sēdē prasītāja apstiprināja, ka tā nekādus argumentus nepamato ar Komisijas iesniegtajiem dokumentiem.

120 Šajos apstākļos ir jāuzskata, ka prasītājas tiesības uz aizstāvību nav tikušas pārkāptas.

121 Nenoliedzami, no judikatūras izriet, ka administratīvā procesa stadijā noticis tiesību uz aizstāvību pārkāpums nevar tikt labots ar to vien, ka piekļuve attiecīgajiem dokumentiem ir kļuvusi iespējama vēlākā stadijā, it īpaši tiesvedībā par iespējamo prasību atcelt apstrīdēto lēmumu (Tiesas 2004. gada 7. janvāra spriedums apvienotajās lietās C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P *Aalborg Portland* u.c./Komisija, *Recueil*, I-123. lpp., 104. punkts).

122 Tomēr, lai novērtētu, vai kāda dokumenta neatklāšana varēja kaitēt attiecīgā uzņēmuma aizstāvībai administratīvā procesa laikā, jānošķir piekļuve dokumentiem, kas uzņēmumu var attaisnot, no piekļuves dokumentiem, kas pierāda pārmestā pārkāpuma pastāvēšanu (iepriekš 121. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Aalborg Portland* u.c./Komisija, 130. punkts).

123 Attiecībā uz šiem pēdējiem minētajiem dokumentiem Tiesa ir norādījusi, ka attiecīgajam uzņēmumam ir jāpierāda, ka iznākums, pie kura ir nonākusi Komisija savā lēmumā, atšķirtos, ja kā apsūdzošs pierādījums tiktu noraidīts nepaziņots dokuments, uz kuru ir balstījusies Komisija, lai apsūdzētu šo uzņēmumu (iepriekš 121. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Aalborg Portland* u.c./Komisija, 73. punkts). Šis secinājums *a fortiori* ir piemērojams, ja runa ir nevis par dokumentiem, uz kuriem Komisija ir balstījusies, lai pierādītu pārmestā pārkāpuma pastāvēšanu, bet gan par dokumentiem, kas varētu likt apšaubīt EKL 81. panta 1. punkta pārkāpuma pastāvēšanu tādēļ, ka iztrūkst ietekmes uz tirdzniecību ievērojamais raksturs. Taču prasītāja nav pat mēģinājusi šādus pierādījumus sniegt (skat. iepriekš 119. punktu).

124 Līdz ar to šis pamats ir jānoraida.

125 Attiecībā uz prasītājas lūgumu uzdot Vispārējās tiesas kancelejā iesniegt visu administratīvo lietu jākonstatē, ka tiktāl, ciktāl tas attiecās uz atbilstošajiem izvilkumiem no pārējo lēmuma adresātu atbildēm uz paziņojumu par iebildumiem, kā arī uz atbildēm uz Komisijas informācijas pieprasījumiem, Vispārējā tiesa šo lūgumu ir apmierinājusi. Attiecībā uz pārējo prasītāja nav izskaidrojusi pieprasīto dokumentu atbilstību, un līdz ar to tās lūgums ir jānoraida.

B — *Pamati, kas vērsti uz naudas soda atcelšanu vai samazināšanu*

126 Prasītāja izvirza četrus pakārtotus pamatus, no kuriem pirmais ir vērsts uz naudas soda atcelšanu un pārējie, kas tam ir vēl jo vairāk pakārtoti, ir vērsti uz naudas soda būtisku samazināšanu.

1. *Par ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību un konkurenci*

a) Lietas dalībnieku argumenti

127 Prasītāja atgādina, ka, lai uz aizliegtu vienošanos attiektos EKL 81. pantā paredzētais aizliegums, konkurences apdraudējumam un ietekmei uz tirdzniecību starp dalībvalstīm jābūt ievērojamiem.

128 Komisija atsaucas uz saviem argumentiem attiecībā uz pirmo pamatu.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

129 Jāatzīst, ka šis pamats būtībā attiecas uz diviem EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumiem. Tādējādi jāatsaucas uz apsvērumiem, kas izklāstīti pirmā pamata vērtējuma ietvaros (48. un nākamie punkti), kur prasītājas iebildumi ir tikuši izskatīti un noraidīti.

2. *Par smagumu*

a) Lietas dalībnieku argumenti

130 Prasītāja apgalvo, ka pārkāpumu smagums ir jānosaka, ņemot vērā daudzus faktorus un tostarp lietas īpašos apstākļus un tās kontekstu. Taču Komisija neesot ņēmusi vērā šos principus un izmantojusi tikai vienu vienīgu kritēriju, proti, pārkāpuma raksturu.

131 Attiecībā uz nolīgumiem par tiešu cenu noteikšanu tā apgalvo, ka minimālās cenas, kuras vēlējās uzlikt *Allied Arthur Pierre*, nav ievērojis neviens dalībnieks. Turklāt sodītā prakse nav izraisījusi reālu pārdošanas cenu palielināšanos. Līdz ar to naudas sods esot pilnīgi nesamērīgs attiecībā uz pārmestās prakses faktisko apjomu, to reālo ietekmi uz tirgu, kā arī konstatēto pārkāpumu skaitu. Komisija esot pārkāpusi arī vienlīdzīgas attieksmes principu, vienīgi attiecībā uz prasītāju naudas soda aprēķinā iekļaudama apgrozījumu, kas panākts ar darbībām, uz kurām neattiecas pārkāpumus, un labvēlīgi attiekdamās pret pārējiem uzņēmējiem, it īpaši *Allied Arthur Pierre* un *Interdean*, kuri aizliegtās vienošanās [darbībā] bija iesaistījušies daudz nopietnāk. Visbeidzot, Komisija neesot pierādījusi konkrēto aizliegtās vienošanās ietekmi uz tirgu, lai arī šī ietekme ir izmērāma.

132 Komisija apgalvo, ka visi šie argumenti ir neefektīvi, jo runa ir par pārkāpumiem, kas pēc savas būtības ir smagi, tādi kā cenu noteikšana un tirgu sadale.

133 Komisija norāda arī, ka judikatūrā vienmēr ir uzsvērta rīcības brīvība, kāda tai ir attiecībā uz naudas sodu noteikšanu. Šajā lietā, piemērojot šo judikatūru, Komisija, lai noteiktu pārdošanas daļu, kas nosaka naudas soda apmēru (17 %), izmantoja vienīgi

pārkāpuma "sevišķi smago" raksturu attiecīgo ierobežojumu dēļ. Turklāt citu faktoru vērā ņemšana būtu radījusi augstāku pārdošanas daļas noteikšanu. Savukārt, pārkāpuma ietekme šajā vērtējumā netika ņemta vērā. Turklāt tirgus daļām nav nozīmes, nosakot naudas sodu.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

134 Prasītāja apgalvo, ka Komisija esot kļūdaini noteikusi pārkāpuma smagumu, pamatodamās vienīgi uz tam piemītošo raksturu.

135 Šajā sakarā jānorāda, ka lēmuma 542. apsvērumā Komisija apgalvo, ka vienošanās vai saskaņota prakse, kas ietver šajā lietā konstatēto pārkāpumu, var tikt kvalificētas kā "sevišķi smagas", pamatojoties tikai uz tām piemītošo raksturu vien, un tās nav jāraksturo kādām ģeogrāfiskām robežām vai īpašai ietekmei. Šī apgalvojuma pamatojumam Komisija gan spriedumā, gan iebildumu rakstā atsaucas uz iepriekš 89. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Scandinavian Airlines System*/Komisija.

136 Šajā spriedumā Vispārējā tiesa atzina, ka pārkāpuma smagums ir jānovērtē, ņemot vērā tostarp konkurencei radīto ierobežojumu raksturu, ka pārkāpuma smagumu var noteikt, atsaucoties uz pārkāpjošās rīcības raksturu un mērķi, un ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka apstākļiem, kas attiecas uz rīcības mērķi, var būt lielāka nozīme, nosakot naudas sodu, nekā apstākļiem, kas attiecas uz šīs rīcības sekām (skat. sprieduma 83. punktu un tajā minēto judikatūru).

137 Šajā lietā pārkāpuma mērķis bija cenu noteikšana un tirgus sadale. Šāds acīmredzams konkurences tiesību pārkāpums pēc sava rakstura ir īpaši smags.

138 Turklāt atšķirībā no 1998. gada pamatnostādnēm 2006. gada pamatnostādnēs vairs nav minēta nepieciešamība smaguma novērtēšanai ņemt vērā "pārkāpuma izdarītāju faktisko ekonomisko spēju radīt būtiskus zaudējumus citiem uzņēmējiem", nedz arī "[pārkāpuma] konkrētu ietekmi uz tirgu, ja tā ir izmērāma".

139 Taču 2006. gada pamatnostādņu 20. punktā ir skaidri noteikts, ka "smaguma pakāpi novērtē katram konkrētajam gadījumam un visiem pārkāpumu veidiem, ņemot vērā visus būtiskos lietas apstākļus". Turklāt iepriekš 91. punktā jau ir norādīts, ka ar 2006. gada pamatnostādnēm būtiski tika mainīta naudas soda aprēķināšanas metodoloģija. Konkrētāk, tika atcelta pārkāpumu klasificēšana trīs kategorijās ("sīkāks pārkāpums", "smags pārkāpums" un "sevišķi smags pārkāpums") un ieviests diapazons no 0 % līdz 30 %, lai panāktu sīkāku diferenciāciju. Saskaņā ar 2006. gada pamatnostādņu 19. punktu naudas soda pamatsumma "atbilst pārdošanas apjoma daļai, ko nosaka atkarībā no pārkāpuma smaguma pakāpes". Vispārējais princips ir, ka "pārdošanas apjoma daļu nosaka līmenī, kas nepārsniedz 30 % no visa pārdošanas apjoma" (pamatnostādņu 21. punkts).

140 Tādējādi Komisija nevar izmantot rīcības brīvību, kas tai ir attiecībā uz naudas sodu noteikšanu, un tādējādi notikt precīzu līmeni no 0 % līdz 30 %, neņemot vērā īpašos lietas apstākļus. Tā 2006. gada pamatnostādņu 22. punktā paredzēts, ka, "lai izlemtu, vai konkrētajā gadījumā pārdošanas apjoma daļai jāatrodas minētā diapazona sākumā vai beigās, Komisija ņem vērā vairākus faktorus, piemēram, pārkāpuma veidu, visu attiecīgo dalībnieku kopējo tirgus daļu, pārkāpuma izdarīšanas ģeogrāfisko teritoriju un to, vai pārkāpums jau ir īstenots vai vēl ne".

141 Šīs grūtības precīzas daļas noteikšanā zināmā mērā tiek mazinātas slepenu horizontālu vienošanos par cenu noteikšanu un tirgus sadali gadījumos, kad atbilstoši 2006. gada pamatnostādņu 23. punktam noteiktā pārdošanas apjoma daļa parasti atradīsies "diapazona augšdaļā". No šī punkta izriet, ka attiecībā uz vissmagākajiem ierobežojumiem līmenim būtu vismaz jābūt augstākam par 15 %.

142 Šajā lietā lēmums šajā sakarā nav jāatceļ tāpēc, ka 17 % līmenis tika noteikts, pamatojoties vienīgi uz pārkāpuma smago raksturu pēc būtības. Faktiski tad, kad Komisija aprobežojas ar to, ka piemēro līmeni, kas ir vienāds vai gandrīz vienāds ar vissmagākajiem pārkāpumiem paredzēto minimālo līmeni, nav jāņem vērā papildu faktori vai apstākļi. Tas būtu jādara vienīgi tad, ja būtu izmantota augstāka likme. Šajā sakarā prasītāja pilnīgi noteikti neapgalvo, ka Komisijai bija jāpieņem augstāka likme, un Komisija nav lūgusi Vispārējo tiesu palielināt naudas soda apmēru.

143 Tādējādi iebildums par pārkāpuma smaguma noteikšanas abstraktumu ir jānoraida.

144 Attiecībā uz iebildumu par apgalvoto vienlīdzības principa pārkāpumu ir pietiekami konstatēt, ka *Allied Arthur Pierre* tika piemērots [naudas soda] samazinājums tās sadarbības ar Komisiju dēļ atbilstoši 2002. gada paziņojumam par sadarbību. Attiecībā uz *Interdean* Vispārējā tiesa jautājumu par to, kāpēc samazinājums tika piešķirts šai sabiedrībai, bet ne prasītājai, izskatīs ceturtā pakārtotā pamata ietvaros (170. un nākamie punkti). Visbeidzot, apgalvojumu, ka Komisija vienīgi attiecībā uz prasītāju naudas soda aprēķinā esot iekļāvusi apgrozījumu, kas panākts ar darbībām, uz kurām neattiecas pārkāpumus, Komisija apstrīd kā ar faktiem nepamatotu. Šajā sakarā no lēmuma izriet, ka prasītājas kopējais apgrozījums un tātad tās darbība ārpus starptautisko pārcelšanās [pakalpojumu] Beļģijā jomas tika ņemti vērā vienīgi, lai aprēķinātu 10 % robežvērtību. Tādējādi arī šis iebildums ir jānoraida.

3. *Par atbildību mīkstinošiem apstākļiem*

a) Lietas dalībnieku argumenti

145 Prasītāja atsaucas uz trīs atbildību mīkstinošiem apstākļiem.

146 Pirmkārt, prasītāja norāda, ka tas, ka tā bez kavēšanās veica nepieciešamos pasākumus, lai izpildītu Kopienu konkurences tiesību normu prasības, būtu varējis tikt atzīts par atbildību mīkstinošu apstākli.

147 Otrkārt, Komisija neesot ņēmusi vērā apstākli, ka viltus tāmes tika sagatavotas tāpēc, ka tās atbilda tirgus pieprasījumam. Komisija nevarot apgalvot, ka par tās dienestos tik izplatītu praksi tai tik ilgi pilnīgi nekas neesot bijis zināms. Tādējādi šis apstāklis ir tāds, kas uzturēja un attīstīja ticību, ka šī prakse nav prettiesiska, jo to pieprasīja publisko dienestu darbinieki.

148 Treškārt, prasītāja apgalvo, ka tā nekad nav apstrīdējusi pārkāpumu kā tādu būtību.

149 Komisija apstrīd šos argumentus.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

150 Šī pamata, kā arī otrā galvenā pamata pirmās un otrās daļas ietvaros prasītāja atsaucas uz trīs atbildību mīkstinošiem apstākļiem.

Pārkāpuma prakses izbeigšana

151 Attiecībā uz pārkāpuma prakses izbeigšanu no prasītājas puses jāuzskata, ka tas nav atbildību mīkstinošs apstāklis, kas pamato naudas soda samazināšanu.

152 Kā pamatoti norāda Komisija, 2006. gada pamatnostādņu 29. punkta pirmajā ievilkumā ir paredzēts, ka, lai gan naudas soda pamatsummu var samazināt, ja attiecīgais uzņēmums sniedz pierādījumus, ka tas ir beidzis pārkāpumu tūlīt pēc Komisijas iejaukšanās, tas "neattiecas uz gadījumiem, kad noslēgtas slepenas vienošanās vai piekopta slepena prakse (jo īpaši saistībā ar karteļiem)". Turklāt šis atbildību mīkstinošais apstāklis ir piemērojams vienīgi gadījumos, kad pārkāpums tiek izbeigts tūlīt pēc Komisijas iejaukšanās. Taču prasītāja piedalījās pārkāpumā līdz pat 2003. gada 8. septembrim, savukārt pārbaudes notika pēc šī datuma, proti, 2003. gada 16. septembrī.

Paļaušanās uz pārkāpuma prakses tiesiskumu

153 Saskaņā ar 2006. gada pamatnostādņu 29. punkta pēdējo ievilkumu "naudas soda pamatsummu var samazināt [..], ja pret konkurenci vērsto rīcību ir atļāvušas vai veicinājušas valsts iestādes vai tiesiskais regulējums".

154 Prasītāja apgalvo, ka tas, ka Komisijai bija zināms par pārkāpuma praksi un ka tā to piecieta daudzus gadus, prasītājai ir radījis pamatotu paļaušanos, lai arī kļūdainu, uz šīs prakses tiesiskumu. Turklāt tā vienīgi esot atbildējusi uz tirgus pieprasījumu.

155 Šajā sakarā Komisija pamatoti uzsver, ka persona, kam ir kontakti ar pakalpojuma sniedzēju, piemēram, Komisijas darbinieks, nav patiesais pārcelšanās [pakalpojumu] sabiedrību klients. Lēmuma 264. apsvērumā tā norāda, ka pārcelšanās sabiedrības izvēle ir uzņēmuma vai publiskās iestādes, kas maksā par pārcelšanos, ziņā. Tieši ar mērķi sev nodrošināt izvēli virkne uzņēmumu un iestāžu pieprasa iesniegt vairākus piedāvājumus. Tādējādi argumenti, ka viltus tāmes esot tikušas sagatavotas tāpēc, ka tās atbildušas tirgus pieprasījumam, vai ka tās tikušas iesniegtas tikai pēc tam, kad klients bija izdarījis savu izvēli, ir jānoraida.

156 Tādējādi prasītāja nevar atsaukties uz to, ka iestādes darbinieki ir pieprasījuši viltus tāmes, jo prasītājai bija jāzina, ka šādi pieprasījumi nevarēja tikt izteikti iestāžu vārdā vai pēc to ierosmes, jo [šie pieprasījumi] bija acīmredzami pretrunā to finansiālajām interesēm. Patiesībā prasība iesniegt trīs tāmes bija domāta tieši tāpēc, lai nodrošinātu minimālu konkurenci un izvairītos no tā, ka viens vienīgs pārcelšanās uzņēmums var vienpusēji noteikt pārcelšanās cenu.

157 Turklāt pat pieņemot, ka fakti, kas ir zināmi personai, kas strādā Komisijā, varētu tikt attiecināti uz Komisiju kā uz iestādi, jānorāda, ka zināšana vien par rīcību, kas vērsta pret konkurenci, nenozīmē, ka Komisija ir netieši "atļāvusi vai veicinājusi" šo rīcību 2006. gada pamatnostādņu 29. punkta pēdējā ievilkuma izpratnē. Apgalvotā bezdarbība nevar tikt pielīdzināta pozitīvai rīcībai, tādai kā atļauja vai pamudināšana.

158 Visbeidzot, prasītāja nav pierādījusi, ka apgalvotā Komisijas bezdarbība tai patiešām būtu likusi ticēt prakses tiesiskumam vai būtu radījusi neskaidrību šajā jautājumā. Darbinieka pienākuma iesniegt vairākas tāmes ekonomiskā jēga ir vispārzināma. Runa nav par vienkāršu formalitāti, bet gan par līdzekli visizdevīgākā piedāvājuma

noteikšanai. Tādējādi konkurences tiesību normu pārkāpums šajā lietā ir tik acīmredzams, it īpaši attiecībā uz viltus tāmēm, ka rūpīgs uzņēmējs nevar atsaukties uz pamatotu paļaušanos uz šādas prakses tiesiskumu.

159 Katrā ziņā jānorāda, ka prasītājas argumenti attiecas vienīgi uz viltus tāmēm. Taču viltus tāmju prakse ir tikai viena no salikta, vienota un turpināta pārkāpuma, kurš ietver arī rakstveida vienošanos par cenām un vienošanos par komisijas maksām, elementiem.

Faktu neapstrīdēšana

160 Atšķirībā no Komisijas 1996. gada 18. jūlija paziņojuma par naudas sodu neuzlikšanu vai to apmēra samazināšanu lietās, kas skar aizliegtas vienošanās (OV C 207, 4. lpp.), 2002. gada paziņojums par sadarbību neparedz naudas soda samazināšanu sakarā ar faktu neapstrīdēšanu. Pateicoties *Allied Arthur Pierre* sadarbībai, Komisijas rīcībā jau bija pierādījumi, kas tai ļāva pierādīt pārkāpumu, un tam, ka prasītāja [to] neapstrīdēja, nebija nekādas pievienotās vērtības. Šādos apstākļos Komisija pamatoti varēja uzskatīt, ka prasītājai nav jāpiešķir naudas soda samazinājums tās sadarbības dēļ.

161 Līdz ar to šis pamats ir jānoraida.

4. *Par ārkārtas apstākļiem*

a) Lietas dalībnieku argumenti

162 Pakārtoto pamatu ietvaros prasītāja gan otrā pamata trešajā daļā, gan trešā pamata otrajā daļā atsaucas uz savu maksātspējas neesamību.

163 Komisija atsaucas uz saviem apsvērumiem, kas izteikti saistībā ar otro un trešo pamatu.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

164 Jāatgādina, ka šī pamata pārbaudes ietvaros Vispārējā tiesa ņem vērā arī argumentus, kas izvirzīti otrā pamata trešajā daļā un trešā pamata otrajā daļā. Tādējādi prasītāja būtībā atsaucas uz savu nespēju naudas sodu samaksāt un sūdzas par nevienlīdzīgu attieksmi salīdzinājumā ar *Interdean*.

165 Attiecībā, pirmkārt, uz apgalvoto prasītājas maksātspējas neesamību, jānorāda, ka, lai piemērotu naudas soda ārkārtas samazinājumu ekonomisku grūtību dēļ atbilstoši 2006. gada pamatnostādņu 35. punktam, papildus pieprasījuma iesniegšanai jābūt izpildītiem diviem nosacījumiem, proti, jāpastāv, pirmkārt, nepārvaramām grūtībām samaksāt naudas sodu un, otrkārt, "konkrētam sociālam un ekonomiskam kontekstam".

166 Attiecībā uz pirmo nosacījumu Komisija lēmuma 632. apsvērumā vienīgi norāda, ka, "tā kā naudas sods [..] ir tikai 3,76 % no uzņēmuma apgrozījuma pasaulē 2006. gadā, šis naudas sods nav tāds, kas neatgriezeniski apdraudētu [prasītājas] ekonomisko dzīvotspēju". Tādējādi Komisija secināja, ka pirmais nosacījums nav izpildīts.

167 Jāatzīst, ka šis vērtējums ir vispārīgs un nekādā veidā neņem vērā prasītājas konkrēto situāciju. Vienkāršs naudas soda procentuālās izteiksmes attiecībā pret uzņēmuma apgrozījumu pasaulē aprēķins pats par sevi nevar būt pamats secinājumam, ka šis naudas sods nav tāds, kas neatgriezeniski apdraudētu šī uzņēmuma ekonomisko dzīvotspēju. Ja tas tā būtu, varētu norādīt konkrētas robežvērtības 2006. gada pamatnostādņu 35. punkta piemērošanai. Tādējādi ar lēmuma 632. apsvērumu nevar pamatot *Ziegler* pieprasījuma noraidījumu.

168 Attiecībā uz otro nosacījumu Komisija lēmuma 651. un 655. apsvērumā atzina, ka šīs lietas sociālais un ekonomiskais konteksts nav īpašs 2006. gada pamatnostādņu 35. punkta izpratnē un ka tādējādi pieprasījumi par naudas sodas samazināšanu šī iemesla dēļ ir jānoraida. Tā kā prasītāja nav apšaubījusi secinājumu, ka otrais nosacījums nav izpildīts, tad Komisijai bija pamats noraidīt prasītājas argumentus par naudas soda samazināšanu tās ekonomisko un finansiālo grūtību dēļ.

169 Tas, ka šis pamatojums ir iekļauts daļā par *Interdean* situācijas novērtējumu un nevis *Ziegler* veltītajā daļā, nevar likt apšaubīt šo secinājumu. No lēmuma 651. un 655. apsvēruma skaidri izriet, ka tajos ietvertais secinājums attiecas arī uz prasītāju.

170 Attiecībā, otrkārt, uz apgalvoto vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu salīdzinājumā ar *Interdean* jāatzīst, ka Komisija noraidīja *Interdean* pieprasījumu atbilstoši 2006. gada pamatnostādņu 35. punktam tā paša iemesla dēļ kā prasītājai minēto [iemeslu], proti, "konkrēta sociālā un ekonomiskā konteksta" neesamības dēļ (skat. lēmuma 655. apsvērumu). Šajā ziņā tādējādi nepastāv nekāda atšķirīga attieksme.

171 Ir taisnība, ka Komisija tomēr piešķīra naudas soda samazinājumu *Interdean*, piemērojot 2006. gada pamatnostādņu 37. punktu. Taču no lēmuma izriet, ka *Interdean* un prasītājas situācijas nav salīdzināmas. Šajā sakarā pietiek konstatēt, ka prasītājai uzliktais naudas sods ir tālu no 10 % no tās kopējā apgrozījuma robežas, savukārt *Interdean* uzliktais naudas sods pirms samazinājuma ievērojami pārsniedza šo robežu.

172 Treškārt, prasītāja apgalvo, ka tās situācija kopš lēmuma pieņemšanas esot pasliktinājusies. Taču, kā prasītāja turklāt skaidri atzina tiesas sēdē, notikumi pēc lēmuma pieņemšanas nevar ietekmēt tā tiesiskumu. Tādējādi šis pamats jānoraida.

173 No tā izriet, ka prasība ir jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

174 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājai spriedums ir nelabvēlīgs, tad jāpiespriež prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ieskaitot tiesāšanās izdevumus par pagaidu noregulējuma tiesvedību, saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (astotā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) *Ziegler SA* atlīdzina tiesāšanās izdevumus, ieskaitot tiesāšanās izdevumus par pagaidu noregulējuma tiesvedību.

Papasavvas Wahl Dittrich

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2011. gada 16. jūnijā.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Fakti ..... II - 3515

A — Strīda priekšmets ..... II - 3515

B — Prasītāja ..... II - 3516

C — Administratīvais process ..... II - 3517

D — Lēmums ..... II - 3518

Process un lietas dalībnieku prasījumi ..... II - 3522

Juridiskais pamatojums ..... II - 3524

A — Pamati, kas vērsti uz lēmuma atcelšanu ..... II - 3524

1. Par pirmo pamatu — acīmredzamām kļūdām vērtējumā un kļūdām tiesību piemērošanā, novērtējot EKL 81. panta 1. punkta piemērošanai prasītos apstākļus ..... II - 3524

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 3524

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 3527

Ievada apsvērumi ..... II - 3528

Par ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm ..... II - 3530

— Par pārrobežu raksturu ..... II - 3531

— Par EUR 40 miljonu robežvērtību ..... II - 3532

— Par 5 % robežvērtību ..... II - 3534

2. Par otro pamatu — acīmredzamām kļūdām vērtējumā un kļūdām tiesību piemērošanā, piemērojot EKL 81. panta 1. punktu ..... II - 3537

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 3537

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 3538

3. Par trešo pamatu — pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu ..... II - 3539

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 3539

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 3540

4. Par ceturto pamatu — tiesību uz aizstāvību pārkāpumu ..... II - 3544

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 3545

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 3546

5. Par piekto pamatu — tiesību uz aizstāvību pārkāpumu ..... II - 3547

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 3547

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 3548

B — Pamati, kas vērsti uz naudas soda atcelšanu vai samazināšanu ..... II - 3552

1. Par ievērojamu ietekmi uz tirdzniecību un konkurenci ..... II - 3552

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 3552

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 3552

2. Par smagumu ..... II - 3553

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 3553

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 3554

3. Par atbildību mīkstinošiem apstākļiem ..... II - 3557

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 3557

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 3557

Pārkāpuma prakses izbeigšana ..... II - 3558

Paļaušanās uz pārkāpuma prakses tiesiskumu ..... II - 3558

Faktu neapstrīdēšana ..... II - 3560

4. Par ārkārtas apstākļiem ..... II - 3561

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 3561

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 3561

Par tiesāšanās izdevumiem ..... II - 3563